

Wiadomości z kraju

DNIPRO INC.
1916 Welsh Rd. Unit 3
Philadelphia, PA 19115

215-969-4985 215-728-6040

Nasze Usługi i Serwisy:

- Paczki morskie i lotnicze do Ukrainy i innych krajow. 11-ta paczka bezpłatna
- bezpłatny odbiór z domu
- Transfery pieniężne do Europy Środkowej i Wschodniej od \$4.50
- Przesyłka samochodów osobowych i transportowych
- Karty telefoniczne, elektroniczne słowniki i upominki
- Lotnicze przesyłki do 7-miu dni
- Duży wybór CD

Pat's Polish Deli

EAT-IN TAKE-OUT CATERING

Homecooked Polish Specialties Deli, Dairy & Grocery Items

**BREAKFAST
LUNCH
DINNER**

ORDER ONLINE NOW

seamless

f GRUBHUB

NAPRAWA KOMPUTEROW: Desktop, Laptop and Serwer

Projektowanie, Montowanie i Konfiguracja
Office and home network

- ☞ **Bezpłatna diagnostyka**
- ☞ **Parental control service**
- ☞ **Wykonywanie komputera na zamówienie**
- ☞ **Usuwanie wirusów**
- ☞ **Odtwarzanie informacji**

267-971-5807

NIERUCHOMOŚCI FLORYDA

- ✓ Inwestycje
- ✓ Nowe osiedla
- ✓ Domy
- ✓ Mieszkania

Iwona Wajszczak
941-685-3290

WIELOLETNIE DOŚWIADCZENIE
I PROFESJONALIZM

www.IwonaSellsFlorida.com
IwonaSellsFlorida@gmail.com

4924 Tamiami Trail South
Sarasota, FL 34231

АДВОКАТ, РЕШИТЕЛЬНО ОТСТАИВАЮЩИЙ ВАШИ ИНТЕРЕСЫ

Igor A. Voloshen
Attorney at Law

Admitted in New Jersey

Говорим на русском,
английском,
украинском
и испанском языках

**МАКСИМАЛЬНЫЕ
РЕЗУЛЬТАТЫ**

VOLOSHEN LAW FIRM P.C.

Integrity, Quality, Justice

ИММИГРАЦИОННОЕ ПРАВО

- оформление всех видов виз и грин-карт
- изменение и получение статуса
- депортация
- политическое убежище
- представление в суде
- заполнение иммиграционных документов

ПЕРЕВОДЫ

ЗАВЕРЕНИЕ ДОВЕРЕННОСТЕЙ АПОСТИЛИ

УГОЛОВНОЕ ПРАВО

- вождение в нетрезвом состоянии
- кражи
- мошенничество
- наркотики
- нападение
- убийства
- удаление криминальной истории

Высокопрофессиональное представление
Ваших интересов в местных и федеральных судах

611 COUNTY LINE ROAD, SUITE A,
HUNTINGDON VALLEY, PA 19006

(215) 437-7854

WWW.VOLOSHENLAW.COM

Transition Consulting

CALL TODAY!

(610) 910-9581

(610) 427-8514 EXT. 101

64 E UWCHLAN AVE #480 EXTON, PA 19341

BUSINESS'S ARE GOING BANKRUPT AT A RECORD RATE. IS YOURS NEXT? IT NEED NOT HAPPEN IF OUR SYSTEMS FOR BUSINESS DEBT MEDIATION IS PROVIDED.

BUSINESS DEBTS REDUCED BY NEGOTIATION.

NO COST UNTIL SUCCESSFUL!

THE NATIONAL DEBT? YOUR BUSINESS DEBT MAY FEEL LIKE IT! DO NOT LET YOUR BUSINESS DEBT END UP IN TIME CONSUMING AND COSTLY LITIGATION. ALLOW US TO REDUCE YOUR PROBLEM BUSINESS DEBT SIGNIFICANTLY WITH OUR SYSTEM FOR BUSINESS DEBT MEDIATION.

THE PROBLEM:

A WORRISOME PAST DUE BUSINESS DEBT LOAN OR MORTGAGES ON BUSINESS AND PROPERTY

THE SOLUTION:

BUSINESS DEBT MEDIATION TO REDUCE THE AMOUNT OF THE DEBT

THE ALTERNATIVE:

COSTLY AND TIME CONSUMING LITIGATION

THE COST:

NO RESULTS/NO FEE

ALLOW OUR PROFESSIONALLY TRAINED CONSULTANTS SAVE YOUR BUSINESS.

OGŁOSZENIA

OPUBLIKUJ REKLAMĘ W SEKCJI "OGŁOSZENIE":

✓ ZADZWOŃ: 267-971-5765

podaj tekst reklamy i użyj karty debetowej / kredytowej.

✓ Wytnij FORMULARZ KLASYFIKACJI

Załącz do niego czek lub Pieniądze w gazetach firmowych i rynkowych i prześlą do redakcji:

111 Buck Rd., Huntingdon Valley, PA 19006. Unit 300, Suite 3

KUPON REKLAMA OGŁOSZENIE FORM

Wypełnij kupon i wyślij na nasz adres:

111 Buck Rd., Huntingdon Valley, PA 19006,
Unit 300, Suite 3 prześlij faksem: 267-684-6338
Opublikuj ogłoszenie w sekcji "Classified"

Twój tekst: _____

_____ Data _____

_____ 1 tydzień _____ 2 tygodnie _____ Miesiąc

Płatność: _____ Czek _____ Money Order _____ Karta Kredytowa
Card # _____ data ważności _____

Imię, nazwisko na karcie _____ Adres: _____

Miasto _____ Stan _____ Kod _____

Tel. # _____

VK TRANSPORTATION INC.

POSZUKUJE ODPOWIEDZIALNYCH PRACOWNIKOW NA STANOWISKO:
WLASCIELCIELA I KIEROWCY CDL KLASY A NA DRY VAN.
WYMAGANY DOBRY MVR REKORD I DOSWIADCZENIE ZAWODOWE.
WYNAGRODZENIE TYGODNIOWE 0,65 CENTA ZA MILE.
Telefon: 267-982-8680

NOWOCZESNE KUCHEENNE SZAFKI

Instalujemy kuchenne szafki w typowo europejskim stylu.
Dopasowujemy do rozmiarow waszej kuchni.
Posiadamy duzy wybor wysokiej jakosci materialy.
www.modernstylecabinets.com
437 Ivyland Rd., Warminster, PA 18974
Телефон: (267) 884-6636

KOMPLEKS KAPIELOWY poszukuje pracownikow na stanowisko :kucharza, kelnera i osoby do sprzatania.
Telefon: 215-942-4646

POSZUKIWANI PRACOWNICY DO PRACY PRZY ODNAWIANIU ODZIEZY ROBOCZEJ.
WYMAGANA ZNAJOMOSC OBSLUGI MASZYN DO SZYCIA.
STALE ZATRUDNIENIE. DOBRE WARUNKI PRACY I PLACY.
Telefon: 215-500-1469

COMPANY AT TOWERS PRZYJMIE DO PRACY TOWER CLIMBERS W SERWISIE TELEKOMUNIKACYJNYM.
DOSWIADCZENIE NIE WYMAGANE. BEZPŁATNY TRENING.
DUZE WYNAGRODZENIE. PERSPEKTYWA ROZWOJU.
PRZYJACIELSKI KOLEKTYW PRACY.
Telefon: 267-309-0994

SPEDYCYJNA FIRMA POSZUKUJE KSIEGOWEGO ZE ZNAJOMOSCIA JEZYKA ANGIELSKIEGO.
DOBRE WARUNKI PRACY I PLACY.
PO WIECEJ INFORMACJI PROSZE DZWONIC
Telefon: 267-241-0794

Potrzebni mlodzi, energiczni pracownicy do pracy na budowie (SIDING, OKNA, DRZWI)
DOBRE WARUNKI PRACY I PLACY.
Po wiecej informacji prosze dzwonic:
267-648-7988

FIRMA PRODUKUJACA ALUMINIOWE OKNA I SYSTEMY FASADOWE

Poszukuje pracownikow do montazu okien i drzwi.
Wymagany uregulowany status prawny.
Dobre warunki pracy i placy. Mozliwosc otrzymania ubezpieczenia medycznego.
LOKALIZACJA - BENSELEM.
KONTAKT TELEFONICZNY: 215-300-3031

DIJAS FOODS DISTRIBUTION INC

Poszukuje pracownikow przy produkcji i pakowaniu towarow.
Praca na pelny etat. Wymagana minimalna znajomosc jezyka angielskiego i uregulowany status prawny.
Dobre warunki pracy i placy. Mozliwosc awansu.
KONTAKT TELEFONICZNY: 267-342-0659

POSZUKUJEMY PRACOWNIKOW NA POZYCJE:

FRONT DESK(KOBIETA), PRACOWNIKA DO MYCIA SAMOCHODOW, BODY MAN (DETAILER), AUTOMECHANIKA (NAPRAWA SAMOCHODOW)
DOBRE WARUNKI PRACY I PLACY.
TELEFON: 215-687-8547

PRZYGOTOWANIE DO EGZAMINU NA PERMIT/LICENCJE CDL

(KOMERCYJNE PRAWO JAZDY) W CIAGU 3-6 DNI W JEZYKU ROSYJSKIM.
USTALANIE TERMINU EGZAMINU.
PLATNE SZKOLENIE.
PO ZDANIU EGZAMINU ZAPEWNIENIE 100% MIEJSCA PRACY CDL.
Tel: 267-323-9437, 203-570-4915, 347-224-3893

FOOD DISTRIBUTOR COMPANY POSZUKUJE PRACOWNIKOW DO ROZWOZENIA PRODUKTOW I PRACY W MAGAZYNIE.
FULL/PART TIME JOB
WYMAGANY NIENAGANNY DRIVER RECORD,
MINIMUM JEZYKA ANGIELSKIEGO.
Telefon: 267-666-7936

FABRYKA OKIEN POSZUKUJE MLODEGO, ENERGIJNEGO PRACOWNIKA W WIEKU DO 40 LAT.
Wymagana komunikatywna znajomosc jezyka angielskiego oraz. Valid Drive's Licence. Po dodatkowe informacje prosze dzwonic: 773-747-2384

POSZUKIWANI PRACOWNICY DO PRACY PRZY SIDING I GUTTERS Z DOSWIADCZENIEM LUB BEZ
Stala praca. Tygodniowe wynagrodzenie na godzinie.
Tel: 267-699-8739 lub 609-540-3247

Poszukiwany Mechanik do pracy przy naprawie duzych ciezarowek (Trucks)
Zatrudnienie na pelny/niepelny etat.
Dobre warunki placy i pracy.
Nie wymagany legalny status prawny
Zapewniamy zakwaterowanie.
Telefon: 609-239-2694

Poszukiwany pracownik w Heating(duck work) z doswiadczeniem lub bez.
Dobre warunki pracy i placy.
Telefon: 267-300-2522

DOBRZE ROZWIJAJACA SIE FIRMA

Spozywca z siedziba w Bensalem
PILNIE POTRZEBUJE PRACOWNIKOW do sprzatania a takze do konserwacji urzadzen.
Elastyczne godziny pracy.
Wymagana minimalna znajomosc jezyka angielskiego i uregulowany status prawny.
Dobre warunki placy.
Mozliwosc awansu.
KONTAKT TELEFONICZNY: 267-342-0659

SWIADCZYMY USLUGI DLA WLASCICIELI NIERUCHOMOSCI

PRZY POSZUKIWANIU TENANTS I WYNAJMIE APARTAMENTOW.
DOKUMENTACJA I ZARZADZANIE
PO DODATKOWE INFORMACJE PROSZE DZWONIC:
267-228-4050 BORYS

Wykonujemy prace o roznym stopniu zlozonosci:

Prace wewnetrzne: malowanie, parkiet, laminat, plytki ceramiczne, schody. Remont lazienek i kuchni. Wykarczanie piwnic
Prace na zewnatrz: hardscaping, landscaping, klaby, kwietniki, mulch, ogrodenia, deki, prace w cementcie i betonie
Telefon: 215-588-8466

HANDYMAN REMODEL, INC.

WYKONUJE WSZELKIEGO RODZAJU WYSOKIEJ JAKOSCI PRACE WNĘTRZ, REMONTOWE I BUDOWLANE.
PRZYSTĘPNE CENY
Telefon: 215-399-7248

POTRZEBNY SPECJALISTA DO WYKONYWANIA WEWNETRZNYCH I ZEWNETRZNYCH PRAC REMONTOWYCH:

Szpachlowanie, malowanie wnetrz, ukkladanie kafelkow, instalacje elektryczne, stucco, framing, EPDM roof, malowanie na zewnatrz, ukkladanie kostki kamiennej i td)
Mozliwe wyjazdy na delegacje z bezplatnym zakwaterowaniem.
Wynagrodzenie w zalezności od posiadanych kwalifikacji.
Telefon: 404-202-8149

FIRMA SPEDYCYJNA POSZUKUJE SPECJALISTY W ZAKRESIE DIAGNOSTYKI KOMPUTEROWEJ CIEZAROWEK.

WYMAGANE POSIADANIE CDL KLASY A.
DOBRE WARUNKI PLACY I PRACY
Po wiecej informacji prosic Igora
Telefon: 215-391-0524

POTRZEBNI KIEROWCY Z CDL KLASY A DO PRACY W ZESPOLE SAMOCHODOWYM FEDEX.

STALE REGULARNE TRASY
5 DNI PRACY / 2 DNI W DOMU.
GWARANTOWANE ZAROBKI W WYSOKOSCI \$1800-\$2000 USD TYGODNIOWO PLUS PLATNE WAKACJE LUB OPŁATA ZA MILE WYNOŚI \$ 2200 USD TYGODNIOWO.

Wymagane doświadczenie zawodowe, Oraz T-ENDORSEMENT (PODWÓJNY-TRIPLE).
Studenci mile widziani!
Telefon:
917-340-5503, 718-404-7353

WIADOMOŚCI

ABP SŁAWOJ LESZEK GŁÓDŹ I BP EDWARD JANIĄK UKARANI PRZEZ WATYKAN

Stolica Apostolska poinformowała o ukaraniu abpa Sławoja Leszka Głódzia i bp. Edwarda Janiaka w sprawie tuszowania nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych w podległych im diecezjach. Duchowni otrzymali m.in. zakaz uczestniczenia w jakichkolwiek publicznych celebracjach religijnych na terenie swoich archidiecezji.

"Działając na podstawie przepisów Kodeksu Prawa Kanonicznego i motu proprio Papieża Franciszka Vos estis lux mundi, Stolica Apostolska – w następstwie formalnych zgłoszeń – przeprowadziła postępowanie dotyczące sygnalizowanych zaniedbań abp. Sławoja Leszka Głódzia w sprawach nadużyć seksualnych popełnionych przez niektórych duchownych wobec osób małoletnich, oraz innych kwestii związanych z zarządzaniem archidiecezją. W wyniku zakończonego dochodzenia Stolica Apostolska podjęła w stosunku do niego następujące decyzje:

Nakaz zamieszkania poza archidiecezją gdańską

Zakaz uczestniczenia w jakichkolwiek publicznych celebracjach religijnych lub spotkaniach świeckich na terenie archidiecezji gdańskiej.

Nakaz wpłaty z osobistych funduszy odpowiedniej sumy na rzecz „Fundacji św. Józefa”, z przeznaczeniem na działalność prewencyjną i pomoc ofiarom nadużyć” - poinformowała w komunikacie Nuncjatura Apostolska. Podobne kary zostały zastosowane również wobec bp. Edwarda Janiaka. Duchowny musi się podporządkować następującym decyzjom:

Nakaz zamieszkania poza diecezją kaliską.

Zakaz uczestniczenia w jakichkolwiek publicznych celebracjach religijnych lub spotkaniach świeckich na terenie diecezji kaliskiej.

Nakaz wpłaty z osobistych funduszy odpowiedniej sumy na rzecz „Fundacji św. Józefa”, z przeznaczeniem na działalność prewencyjną i pomoc ofiarom nadużyć.

Postępowanie toczyło się na podstawie przepisów motu proprio "Vos estis lux mundi", dekretu ogłoszonego przez papieża Franciszka w maju 2019 r. Wytycza on procedury zgłaszania i badania przypadków tuszowania przestępstw seksualnych przez biskupów. Postępowanie prowadzone było przez księży spoza diecezji gdańskiej, a wspierał ich duchowny z jednego z krajów z południa Europy.

Bp Edward Janiak jest oskarżony o tuszowanie pedofilii. Szokujące informacje na temat jego działań ujawnili bracia Sekielscy. Z ich filmu dokumentalnego można dowiedzieć się, że Janiak krył księdza pedofila przez kilka lat. Watykan wszczął dochodzenie. Oskarżony o tuszowanie pedofilii hierarcha skierował w międzyczasie dokument do biskupów, w którym atakował m.in. twórców filmu "Zabawa w chowanego", a także prymasa Polaka. Dokument opisywaliśmy w Onecie.

Z kolei magazyn "Więź" podawał, że w lutym 2018 r. do warszawskiej nuncjatury trafiła obszerna skarga na działania bpa Janiaka. "Rektor kaliskiego seminarium duchownego postawił biskupowi zarzuty tolerowania wśród księży wykorzystywania seksualnego osób małoletnich i aktywnego homoseksualizmu" - czytamy w artykule.

2 czerwca w komunikacie archidiecezja poznańska poinformowała, że "w następstwie formalnego zgłoszenia przekazanego do Stolicy Apostolskiej w dniach 18 i 20 maja 2020 r. Kongregacja ds. biskupów, w oparciu o motu proprio Ojca Świętego Franciszka »Vos estis lux mundi« (art. 10 §1), pismem z dnia 26 maja 2020 r. upoważniła arcybiskupa metropolitę poznańskiego do przeprowadzenia dochodzenia wstępnego w sprawie zaszygnalizowanych zaniedbań biskupa kaliskiego w prowadzeniu spraw o nadużycia seksualne na szkodę osób małoletnich ze strony niektórych duchownych".

Abp Głódź o filmie Tomasza Sekielskiego: nie oglądam byle czego. Sekielski: skandaliczne zachowanie.

W przypadku abpa Sławoja Leszka Głódzia media informowały o czterech przypadkach pedofilii wśród duchownych podległej mu diecezji. Doniesienia o tuszowaniu ich spraw wpłynęły wprost do Watykanu, czyli bez pośrednictwa kurii gdańskiej i nuncjusza w Polsce.

Pierwsze postępowanie dotyczy ks. Michała L., który niedawno został skazany przez sąd na 12 lat więzienia za gwałt na 17-letniej wówczas dziewczynie. Drugie księdza Mirosława Bużana. Jedna z dziewcząt w jego parafii oskarżyła go o próbę wykorzystania seksualnego. Ksiądz miał wcześniej ją upić. W trzeciej sprawie chodzi o księdza, którego nazwisko nie zostało ujawnione ze względu na ochronę źródeł i prowadzone śledztwo dziennikarskie. Nie wiadomo natomiast, kim jest czwarty z duchownych.

W sierpniu papież Franciszek przyjął rezygnację abp. Sławoja Leszka Głódzia z funkcji metropolity gdańskiego, gdy duchowny skończył 75 lat i odszedł na emeryturę.

Lakoniczne oświadczenie ws. komunikatu Nuncjatury Apostolskiej wydała Archidiecezja Gdańska.

"Archidiecezja Gdańska przyjmuje do wiadomości Komunikat Nuncjatury Apostolskiej w Polsce (N. 5733/21) z dnia 29 marca 2021 r. ws. arcybiskupa seniora gdańskiego Sławoja Leszka Głódzia. Jednocześnie przyjmuje, że treść komunikatu i zawarte tam postanowienia wynikają z przeprowadzonego postępowania dotyczącego zaszygnalizowanych zaniedbań w oparciu o motu proprio Ojca Świętego Franciszka Vos estis lux mundi" - napisał ks. Maciej Kwiecień, rzecznik Archidiecezji Gdańskiej.

PRYMAS POLSKI ZACHĘCA DO ŚWIĘCENIA POKARMÓW W DOMACH

Od soboty w Polsce obowiązują zaostrzone limity wiernych w kościołach. Prymas Polski abp Wojciech Polak zachęcał, aby poświęcić pokarmy w domu, zamiast wybierać się z nimi do świątyni.

Prymas Polski zwrócił uwagę, że diecezje mają także możliwość święcenia pokarmów na otwartych przestrzeniach, przed kościołem, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich obostrzeń.

- Takie święcenie pokarmów jest możliwe, ale nie jest ono konieczne. Nawet jeśli to jest piękna tradycja, która nas tak bardzo pociąga. Przeżywając ten trudny czas, który wiąże się z rozszerzającą pandemią możemy z tego zrezygnować – mówił na antenie Radia Plus.

Możliwe święcenie w domu

Abp Wojciech Polak przypomniał, że w ubiegłym roku Polacy zdecydowali się zostać w domach i tam też poświęcić pokarmy. Jego zdaniem to dobry zwyczaj, który warto kultywować.

- Zostawimy ten wybór nie będziemy prawnie tego odwoływać, ale bardzo bym zachęcał i apelował, byśmy pokarmy mogli poświęcić w naszych domach. To jest bardzo piękna tradycja i podkreślenie roli rodziny jako kościoła domowego – mówił abp Polak.

Nowe obostrzenia w kościołach

Od soboty 27 marca do 9 kwietnia obowiązuje nowy limit osób w miejscach kultu religijnego – dopuszczalna jest jedna osoba na 20 m kw. przy zachowaniu odległości minimum 1,5 m. W świątyniach i obiektach kultu religijnego obowiązkowe jest też zakrywanie ust i nosa, z wyłączeniem osób sprawujących kult.

ZMIANY W PROGRAMIE SZCZEPIEŃ PRZECIW COVID-19

Polski rząd zdecydował o dużych zmianach w programie szczepień przeciw COVID-19. Zwiększy się liczba miejsc, gdzie można będzie się zaszczepić (taka możliwość będzie m.in. w zakładach pracy), czy poszerzona zostanie grupa zawodów kwalifikujących i wykonujących szczepienia. W najbliższych dniach ruszą również zapisy na szczepienia dla kolejnych roczników, a następnie, prawdopodobnie w maju, jak zapowiedział Michał Dworczyk, szef KPRM i pełnomocnik rządu ds. szczepień, "uwolnimy już szczepienia dla wszystkich".

Premier Mateusz Morawiecki przekazał, że w Polsce wykonano do tej pory sześć mln szczepień. W planach, do końca II kwartału, jest wykonanie 20 mln szczepień. Do końca sierpnia z kolei rząd chce zaszczepić wszystkich chętnych.

W najbliższych dniach do Polski mają trafić kolejne dostawy preparatów. Harmonogram dostaw powyżej.

Jedną z najważniejszych zmian ogłoszonych na wtorkowej konferencji prasowej to utworzenie nowych punktów i miejsc szczepień. Będą to np.: szpitale tymczasowe punkty drive thru, zakłady pracy, apteki, a także przychodnie POZ.

Poszerzona zostanie także grupa zawodów kwalifikująca i wykonująca szczepienia. Po zmianach kwalifikację będzie mógł przeprowadzić: lekarz, stomatolog, felczer, pielęgniarka, położna, ratownik medyczny, diagnosta laboratoryjny, farmaceuta, student ostatniego roku studiów medycznych.

Poszerzy się także grupa osób wykonujących szczepienia.

- Wszyscy, którzy zostali dopuszczeni, w tym farmaceuci, fizjoterapeuci, po przejściu właściwego kursu będą mogli prowadzić szczepienia - przekazał Michał Dworczyk.

W najbliższych dniach uruchomione zostaną też zapisy na szczepienia dla kolejnych roczników. Od 12 kwietnia ruszą zapisy rocznika 1962. Terminy dla kolejnych zamieściliśmy powyżej.

Prawdopodobnie w maju będą zapisy dla wszystkich chętnych.

KULTURA

ADOLF DYMSZA

Wielki polski aktor rewiowy i komediowy, także reżyser. Urodził się 7 kwietnia 1900 roku w Warszawie, zmarł 20 sierpnia 1975 roku w Górze Kalwarii pod Warszawą.

Właściwie nazywał się Adolf Bagiński. Pochodził z rodziny robotniczej, jego ojciec, też Adolf, był kolejarzem. Po ukończeniu Szkoły Handlowej Wawelberga pracował w kancelarii rejenta i prawdopodobnie wtedy też rozpoczęły się jego pierwsze kontakty z teatrem. Około 1918 roku zaczął występować w półamatorskim Teatrze im. Staszica. Następne trzy lata spędził na prowincji, występował m.in. w Teatrze Miejskim w Grodnie.

Nie porzucił jednak całkowicie rodzinnego miasta. Przez kilka letnich miesięcy grał drobne role na scenie Mirażu, jednego z najważniejszych teatrzyków dawnej Warszawy. Spełniał w tym teatrze także zadania inspicjenta. Z tego mniej więcej czasu pochodzi jego sceniczny pseudonim, wymyślony naprędce - jak głosi anegdota - przez siostrę artysty, gdy należało szybko podać jego nazwisko na oddawany do drukarni afisz.

W Qui Pro Quo

Przez długi czas Dymśza nie był zatrudniony na stałe w żadnym z teatrów. Grywał epizody w filmach, zatrudniał się jako wodzirej, uczył tańców towarzyskich w jednej z warszawskich szkół. Wygrał nawet jeden z tanecznych maratonów rozgrywanych w siedzibie cyrku przy ul. Ordynackiej. Wiadomo, że tańczył bez przerwy 48 godzin. W lutym 1921 roku trafił na scenę słynnego teatru Qui Pro Quo i zagrał rolę w szmoncesowej jednoaktówce Konrada Toma "Hotel Wantz". Występ ten był jednak tak nieudany, że nazwisko Dymśzy zniknęło z programów Qui Pro Quo. Pojawił się na tej scenie ponownie, lecz trudno ustalić, kiedy dokładnie to nastąpiło. Był bowiem wykonawcą anonimowym. Słynny dekorator Qui Pro Quo Józef Galewski wspominał, że były to "występy 'na kotarze', nieco żonglerki, podbijanie piłki w ciemności". Wtedy też powrócił do występów w Mirażu oraz w teatrzyku Stańczyk, dorabiając także jako wodzirej w podrzędnych dancinгах. Legenda mówi, że jeden z aktorów Qui Pro Quo zobaczył go w czasie takiego występu i zaproponował dyrektorowi Jerzemu Boczkowskiemu, żeby ten przesłuchał Dymśzę jeszcze raz. Tadeusz Wittlin w swoich wspomnieniach utrzymuje jednak, że to sam Boczkowski był świadkiem występów Dymśzy w cukierni Zakopiańska przy Ogrodzie Saskim i to on zaproponował mu powrót na prowadzoną przez siebie scenę. Dymśza otrzymał engagement do Qui Pro Quo w 1925 roku i od tej chwili występował w tym teatrzyku aż do jego likwidacji w 1931 roku.

Polska piosenka pochodzenia żydowskiego

Polską przedwojenną piosenkę w ogromnym stopniu tworzyli tekściarze i kompozytorzy pochodzenia żydowskiego - jednak na scenie wcale nie było tego widać. Dlaczego tak było i co to mówi o przedwojennej kulturze polskiej?

Grał w skeczach pisanych dla niego specjalnie przez Juliana Tuwima, z którym Dymśza szybko zawarł przyjaźń trwającą do końca życia poety. Tuwim szybko odkrył możliwości aktora w dziedzinie pumonsensu. Stworzył dlań popisową rolę - dziwaka Teofila Winegreta z bujną czarną brodą, groźnie typiącego okiem

spod krzaczastych brwi, wygłaszającego groteskowe monologi. Czas występów w Qui Pro Quo był później uważany przez Dymśzę za najważniejszy okres w życiu. Zapewnił mu karierę zawodową, wysoki status majątkowy (aktor był przed wojną zapalonym automobilistą) oraz szczęście osobiste. W 1930 roku ożenił się z Zofią Olechnowiczówną, członkinią zespołu Tadjann-girls tańczącego w Qui Pro Quo. Wspominał później, że czas występów na tej scenie był dla niego wielką szkołą aktorską: "poznałem rzemiosło, nauczyłem się szacunku dla sztuki, sceny i starszych kolegów. A przede wszystkim dyscypliny i punktualności".

W teatrach Warszawy

Po rozpadzie Qui Pro Quo Dymśza występował w zespołach następcach legendarnej sceny z Senatorskiej: W Bandzie (1931-1933), a w czasie gdy teatrzyk ten połączony był krótką unią z Teatrem Polskim i Małym - także na scenie Małego. Później, w 1934 roku spotykamy Dymśzę na scenie teatru Rex mieszczącego się w ogromnym budynku Panoramy przy ulicy Karowej, a także na prowincji. Przez rok jeździł z powołanym przez siebie zespołem do Sosnowca, Kalisza, Lwowa, Przemyśla, Radomia, Tarnowa, Płocka i Rzeszowa. Przez jeden sezon występował w Cyruliku Warszawskim: tu zagrał jedną ze swoich najlepszych ról w Karierze Alfya i Omegi Mariana Hemara. Od 1937 do 1939 roku występował na scenie Małego Qui Pro Quo mieszczącego się w kawiarni Ziemiańska przy ul. Mazowieckiej.

Kultura teatralna okresu dwudziestolecia międzywojennego ma dwa potężne nurty - teatry dramatyczne oraz teatry rozrywkowe i kabarety literackie.

Kilka sezonów przed wybuchem drugiej wojny światowej próbował swoich sił także na deskach teatrów o profilu innym niż znany mu dobrze rewiowy. W Teatrze Polskim zagrał między innymi Dudkę, jednego z rzemieślników ateńskich w legendarnym "Śnie nocy letniej" wyreżyserowanym w 1934 roku przez Leona Schillera. Wykorzystał w tej roli swój zasób środków kabaretowych, jednak - jak pisał Jerzy Kreczmar - "wielki talent tego komika sprawił, że mieściły się one doskonale w konwencji amatorskich prób teatrzyku ateńskich rzemieślników". Zagrana rok później na tej samej scenie rola Kalchasa w "Pięknej Helenie" pióra Hemara była kolejnym sukcesem Dymśzy, podobnie jak Fikalski z "Domu otwartego". Bardzo surowy Bohdan Korzeniewski pisał o nim: "wspaniale wyraziła mimika twarzy przeważnie nieruchomej i zasmuconej, jest niezmiernie wstrzemięźliwa i dlatego silna, i pewna, dykcja przystająca jak ulał do wartości uczuciowej słowa - wszystko to stanowi o rzadkiej dynamice komizmu".

Był aktorem o wielkich komicznych możliwościach. Krępa sylwetka sportowca i znakomita koordynacja ruchowa umożliwiały Dymśzy akrobatyczne figury, z których czynił jeden ze środków komizmu. Często stosował groteskową deformację granej postaci, głosem uwidaczniając jej karykaturalne rysy. Z upodobaniem grywał postaci z warszawskiego ludu, odrzucając nieskazitelną precyzję dykcję, o której pisał Bohdan Korzeniewski i zastępując ją elementami gwary warszawskiej.

Ostatnia przedwojenna rola Dymśzy, Mroziak w "Weselu Fonsia", przedstawieniu, które w niechlubny sposób zamknęło dzieje międzywojennego teatru (premiera tej blażej farsy, nie liczącej z powagą nadciągającej chwili, odbyła się bowiem na trzy tygodnie przed wybuchem drugiej wojny światowej), była jednak aktorską porażką. Kazimierz Wierzyński pisał:

Mroziak Dymśzy zawiódł oczekiwania. Komizm jego był zimny, niewyżyty, zahamowany. Komedia nie wyszła mu na dobre, w szaleństwie farsowym byłby zapewne nieprześcigniony.

II wojna światowa i zakaz występowania

Druga wojna światowa to czas najbardziej kontrowersyjny w życiu i karierze Adolfa Dymśzy. Był jednym z tych aktorów, którzy nie zastosowali się do wydanego przez ZASP w 1940 roku zakazu występów w tak zwanych jawnych teatrach, działających

pod niemiecką egidą. Dymśza od 1940 do 1944 roku występował na scenach Komedii, Niebieskiego Motyla, Nowości, Maski, Jaru i Miniatur. Zlekceważenie zakazu występowania na jawnych scenach, wydanego przez państwo podziemne, ściągnęło na Dymśzę karę: w lipcu 1944 roku podziemna "Rzeczpospolita Polska" doniosła o naganie udzielonej kilku artystom, w tym Dymśzy "między innymi za utrzymywanie zażyłych stosunków z Niemcami oraz za skuteczne przełamywanie niechęci Polaków do widowisk organizowanych przez propagandę niemiecką na skutek podawania swego nazwiska w tytułach wielu rewii, wykorzystując swą popularność przedwojenną." Sprawa ta do dziś uznawana jest za niesłychanie kontrowersyjną: wiadomo, że w czasie występów w jawnych teatrach aktor przemyczał aktualne antyniemieckie aluzje, często na progu najwyższego ryzyka.

Najpiękniejsze reklamy przedwojennej Polski

Trudno dziś sobie wyobrazić świat bez reklam, choć mógłby się bez nich znakomicie obejść. Są wśród nich takie, które każdy z nas zna, pamięta czy podziwia. Wtedy mówimy o sztuce reklamy - w Polsce jej rozkwit przypadł na międzywojnie.

Czas wojennych występów sprawił także, że w 1945 roku Dymśza otrzymał zakaz występowania na scenie do 1946 roku, zaś na scenach Warszawy - aż do roku 1951. Jego powrót do stolicy po pięcioletnim wygnaniu, które spędził na scenach łódzkich, (zagrał tu w Teatrze Powszechnym Strasz w "Rozbitkach" Józefa Bliźnińskiego i Nieśmiałowskiego w "Klubie kawalerów" Michała Bałuckiego), był wielką manifestacją uwielbienia dla tego arcywarszawskiego aktora. Do końca swojej drogi zawodowej pozostał w zespole Teatru Syrena.

Role filmowe

Oprócz wielkich sukcesów na scenie, odnosił je także w filmie. Przed wybuchem drugiej wojny światowej zagrał dwadzieścia osiem ról filmowych. Po wojnie wystąpił w ośmiu filmach, tworząc wielkie komiczne kreacje w "Skarbie" (1949) - zagrał tu genialnego imitatora głosów natury zatrudnionego w radio, a także w "Sprawie do załatwienia" (1953), w której zachwyił umiejętnością aktorskiej transformacji, grając kilka diametralnie różnych postaci. Był także popularnym piosenkarzem. Jego role teatralne, w tym postać Teofila Winegreta, utrwalił w dokumentalnym filmie "Mój teatr" znany reżyser Ludwik Perski.

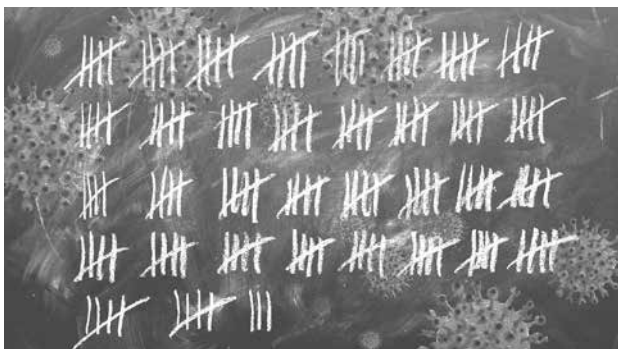
Był niesłychanie barwną postacią warszawskiego teatru. Żywiołowy sceniczny temperament odpowiadał jego prywatnemu życiowemu usposobieniu, ogromnej witalności i niespożytej energii. Przeszedł do legendy jako zawołany teatralny kawalarz, platający kolegom rozliczne sceniczne psikusy. Znany był także jako utalentowany majsterkowicz wynalazca, jego pasją było także szewstwo.

W życiu teatralnym, ale i prywatnym powszechnie mówiono na niego Dodek. Ostatnie lata jego życia to postępujące zniechęcenie i śmierć w domu opieki społecznej. Pozostawił wspomnienia zamieszczone w tomie "Dymek z papierosa". Jego córką była Anita Bagińska-Dymśzówna, także aktorka. (Zmarła w 1999 roku).

Ciekawostki o Adolfie Dymśzy "Dymśza" nie było jego nazwiskiem prawdziwym, lecz pseudonimem artystycznym, co do którego urosło sporo plotek. Według jednej z anegdot, pseudonim „Dymśza” wymyśliła siostra aktora Zuzanna Skowron (z domu Bagińska). On sam chciał nazywać się według relacji świadków „Scipio del Scampio”. Zapisał nawet ten pseudonim na kartce, jednak kiedy zadzwoniono do jego domu z teatru, z prośbą o podanie sugerowanego pseudonimu na reklamujący afisz, siostrze zaginęła gdzieś kartka z zapisem pseudonimu, więc na poczekaniu wymyśliła „Dymśzę”. Według natomiast innej relacji, pochodzącej już od samego aktora, „Dymśza” było nazwiskiem posta do carskiej Dumy, czyli Leopolda Dymśzy, a znalazł to w kalendarzu „Kuriera Porannego”, który to widocznie czytywał. W 1959 roku Dymśza opublikował swe wspomnienia zatytułowane "Wspomnienia z Qui Pro Quo" w książce pt. "Dymek z papierosa, czyli wspomnienia o scenach, scenkach i nadsceńkach".

GOSPODARKA, EKONOMIA

EPIDEMIA JAK „SZARY ŁABEŃ”, CZYLI O TEORII PRZEJŚCIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Jeszcze rok temu nikt z nas nie spodziewał się wybuchu pandemii COVID-19. Reżim sanitarny, lockdown i niepokój o przyszłość, to nowa rzeczywistość, z którą przyszło nam się zmierzyć. Okazało się, że nie tylko choroby cywilizacyjne stanowią wyzwanie dla współczesnej medycyny. Dużym zagrożeniem dla społeczeństwa są nadal choroby zakaźne.

Czy to tylko jakiś osobiwy moment w naszej historii, gdy ludzie na całym świecie dzielą ten sam strach i porównują dane o zakażeniach i śmiertelności na Covid-19 w różnych krajach i kontynentach, grupach wieku, czy dodatkowych obciążeniach chorobami? Liczyliśmy na długie życie, najlepiej w dobrym zdrowiu, a „gdy umierał ktoś starszy rodziły się pytania, czy aby lekarze nie popełnili jakiegoś błędu?”.

W piątek (18 grudnia 2020 r.), gdy kończyłam pisać ten artykuł, Ministerstwo Zdrowia poinformowało o ponad 11 tys. nowych potwierdzonych przypadkach zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2. W sumie od 4 marca br. w Polsce zanotowano ponad 1,18 mln zakażeń, a z powodu Covid-19 zmarło dotąd blisko 25 tys. osób. Notowana w tym czasie druga fala epidemii w Polsce jest bardziej groźna niż pierwsza, a projekcje pokazują, że może być jeszcze kolejna. Przewiduje się także znaczny wzrost ogólnej liczby zgonów w br. w porównaniu do 2019 roku.

O pandemii Covid-19 mówi się, że jest „czarnym łabędziem”, czyli wydarzeniem z definicji nieprzewidywalnym, o bardzo niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, które może wyrzucić świat do góry nogami i pogrzebać dotychczasowy porządek.

Nie tylko w czasach minionych

Historia zna dziesiątki dramatycznych zdarzeń w postaci epidemii, które w czasach minionych połączone były często z klęskami głodu i działaniami wojennymi. Na terenach średnio-wiecznej Europy, a także na ziemiach Polski, kronikarze odnotowali co najmniej kilkadziesiąt epidemii dżumy, w tym jedną z największych epidemii w dziejach ludzkości – czarną śmierć. Była to epidemia dżumy dymienicznej, która jest chorobą zakaźną z grupy zoonoz, czyli patogeny tej choroby są przenoszone przez zwierzęta. W tym wypadku były to pchły żerujące na gryzoniach, głównie szczurach. W Europie notowana była w połowie XIV wieku, a wcześniejsze ślady tej zarazy znalezione zostały w Mongolii, skąd najpewniej przedostała się do Chin i Kirgizji, a następnie na Krym i na pokładach galer trafiła do sycylijskiej Messyny. O epidemii w czasach minionych można przeczytać więcej w artykule Andrzeja Zawistowskiego w Gazecie SGH (Od powietrza, głodu, ognia i wojny, czyli (prawie) wszystko już było).

Obok epidemii dżumy częste były epidemie innych chorób zakaźnych, takich jak dur brzuszny, czarna ospa, tyfus plamisty, czerwonka, kiła, a w późniejszych wiekach epidemie cholery, szkarlatyny, błonicy, kokluszki, odry. O większości tych chorób nie pamiętamy lub słyszeliśmy o nich co najwyżej w kontekście szczepień.

Ogniska tej choroby były notowane wówczas także w Polsce. Bardzo groźną chorobą zakaźną na świecie pozostaje malaria, która jest wywołana przez jeden z pięciu gatunków pierwotniaków, a wektorem przenoszącym między osobami chorymi i zdrowymi są samice komara widliszka.

Dlaczego nie pamiętamy o epidemii?

Choć epidemie wciąż występują, a ostatnia wielka epidemia grypy hiszpanki zakończona w marcu 1920 roku była najbardziej tragicznym wydarzeniem XX wieku, to w dużej mierze są zapomniane.

Zastanawiające jest, że mimo ogromnej skali strat „jeśli zapytać, jaka była największa katastrofa XX wieku, niemal nikt nie odpowie, że była to hiszpanka”, co zauważa Laura Spinney w książce „Pale Rider. The Spanish Flu of 1918 and How It Changed the World”. Nie pamięta też o niej środowisko naukowe. W największej na świecie bibliograficznej bazie danych WorldCat w 2017 roku na 80 tys. pozycji o I wojnie światowej przypadało tylko 400 o grypie hiszpance.

Spinney zauważa, że „pandemii trudno przekuć w dobrą opowieść”, a „epidemie są jak sieroty, których pochodzenia nigdy nie można być całkowicie pewnym”. Może niechęć do pamiętania epidemii, ich analizy i wyciągania wniosków na przyszłość ma związek z ogólną awersją do przypadków nagłej śmierci i cierpienia, którego sensu nikt nie potrafi wyjaśnić?

Takie pytanie stawia Iwan Krastew w książce „Nadeszło jutro. Jak pandemia zmienia Europę?” Znany jest psychologiczny mechanizm wyparcia szczególnie traumatycznych wydarzeń. Takie zepchnięcie w niepamięć jest jednym z mechanizmów obronnych człowieka i pełni funkcję izolującą od wspomnień i zdarzeń, z którymi nie jesteśmy w stanie sobie poradzić. Traumatyczne doświadczenia mają wpływ na funkcje poznawcze i na pamięć tych, którzy tego doświadczyli. Charakterystyczne jest, że wspomnienie urazu kodowane jest w formie wyrazistych wrażeń, a brak jest werbalnej narracji oraz kontekstu.

Celem tego artykułu jest nadanie pewnej narracji naukowej zjawisku epidemii w historii świata i pokazanie uwarunkowań, które mogą być zależne także od nas.

Fazy przejścia epidemiologicznego

Została sformułowana przez Abdela Omrana w połowie lat 1960., a opublikowana w 1971 roku. Sedno modelu przejścia epidemiologicznego stanowi założenie, dotyczące zmiany wzorców chorób i dominujących przyczyn zgonów.

Omrana analizował przemiany w umieralności w Europie i Ameryce Płn. od połowy XVIII w. do połowy XX w. i wyróżnił trzy fazy przejścia: fazę epidemii i głodu, fazę wygasania pandemii chorób zakaźnych, którą podzielił na jeszcze dwa podokresy oraz fazę chorób zwyrodnieniowych i cywilizacyjnych, dziś określaną jako choroby przewlekłe, czyli szeroko rozpoznane choroby układu krążenia, choroby nowotworowe czy choroby układu oddechowego.

Na poszczególne fazy składają się zmiany w natężeniu umieralności, długości trwania życia i przesunięcia w profilu dominujących chorób. W szczególności jest to wzrost przeciętnego dalszego trwania życia od ok. 20-30 lat w pierwszej fazie, przez blisko 40 lat w fazie drugiej, do ponad 70 lat w trzeciej.

Faza epidemii i głodu

W fazie epidemii i głodu notowane były bardzo wysokie współczynniki umieralności niemowląt i dzieci, i tylko niewielki odsetek osób dożywał wieku starszego. Zgony dzieci (w wieku 0-5 lat) stanowiły blisko 1/3 zgonów ogółem, a osób w wieku 50+ niewielki procent. Charakterystyczny jest wówczas bardzo wysoki poziom maternal mortality, czyli umieralności kobiet związanej z ciążą, porodem lub w ciągu 42 dni od zakończenia ciąży. Szacuje się, że choroby zakaźne i zgony okołoporodowe kobiet, a także choroby związane z niedożywieniem mogły być przyczyną blisko 3/4 zgonów, podczas gdy choroby serca i nowotwory ok. 6%.

Pierwsza faza przejścia epidemiologicznego w Europie i Ameryce Północnej trwała bardzo długo. Jak pokazują dane pochodzące z pruskich roczników statystycznych jeszcze pod koniec XIX w. oczekiwane trwanie życia w rejencji gdańskiej było poniżej 30 lat.

Z tablic trwania życia dla Polski opracowanych przez Szulca (1928), a następnie Fogelsona (1932) wynika, że pod koniec lat 20. oraz 30. XX wieku udział osób dożywających co najmniej 50 lat wynosił blisko 60%, a trwanie życia sięgało 50 lat, czyli mógł być to czas zamykania późnej fazy redukcji zachorowalności na choroby zakaźne na ziemiach polskich.

Uwarunkowania przejścia i potrójne obciążenia społeczeństw niezachodnich

Rozwój medycyny poprzedzony odkryciami mikrobiologicznymi Roberta Kocha i Ludwika Pasteura, następuje później niż spadek zachorowań. Ważnym okresem były lata 40. i 50. XX wieku, kiedy powszechne stało się stosowanie antybiotyków, zapoczątkowane odkryciem penicyliny przez Fleminga i jej syntezą w 1943 r., a także odkrycie streptomycyny.

W tych latach można było już leczyć zapalenie płuc, czerwonkę, cholera, kiłę i gruźlicę. Skumulowanym efektem tych zmian było radykalne ograniczenie chorób epidemicznych i zakaźnych. Lata 1960. i 1970. to faza dominacji chorób przewlekłych, przy czym występowanie chorób zakaźnych ma zasięg lokalny i ograniczone jest do populacji osób żyjących w biedzie oraz starszych, np. gruźlica.

Trzeci etap przejścia epidemiologicznego

W społeczeństwach niezachodnich trzeci etap przejścia epidemiologicznego nazywany jest okresem potrójnego obciążenia zdrowotnego, na które składają się zarówno „stare” problemy zdrowotne, w tym choroby zakaźne, umieralność okołoporodowa, także niedożywienie, złe warunki sanitarne, ograniczony dostęp do czystej wody, jak i „nowe” problemy zdrowotne w postaci chorób przewlekłych i braku systemu opieki zdrowotnej pozwalającego na ich leczenie, a także trudności z zapewnieniem opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi, czy z chorobami psychicznymi.

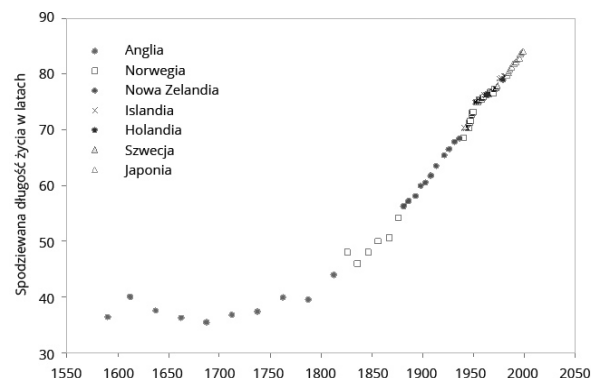
Jednocześnie w krajach zachodnich notowany jest systematyczny spadek umieralności związany przede wszystkim z rewolucją kardiologiczną, a w latach 1980. sformułowane są kolejne fazy przejścia epidemiologicznego.

Czwarta faza coraz dłuższego życia

Wśród prac rozwijających teorię przejścia epidemiologicznego warto wskazać na prace S. Jay Olshanskiego, który zaproponował fazę zwartą określoną jako era opóźnionych chorób przewlekłych. Faza ta charakteryzuje się znacznym obniżeniem umieralności,

głównie wśród osób w zaawansowanym wieku, podobnym profilem głównych przyczyn zgonu, jak w fazie III, przy czym coraz więcej osób dożywa zaawansowanego wieku 80, a nawet 90 lat.

Z moich analiz przeprowadzonych dla Polski wynika, że. Kobiety weszły w tę fazę w latach 1990., a mężczyźni – na przełomie XX i XXI wieku, czyli ponad 20 lat później niż w krajach Europy Zachodniej (Studia Demograficzne 2009/1/155).

Dramatyczne pytania i ich przyczyny

Wskazano przy tym na wciąż występujące na całym świecie, a szczególnie w krajach rozwijających się, choroby zakaźne wirusowe i bakteryjne. Wiele z tych chorób miało wcześniej charakter endemiczny, ale pod koniec XX wieku zaobserwowano ich ekspansję na całe kontynenty lub świat. Pojawiały się też zupełnie nowe choroby, które nie występowały nigdzie wcześniej.

Na liście nowych chorób zakaźnych, które znalazły się w raporcie WHO w latach 1973-1995, znalazły się m.in. HIV/AIDS, wirus Ebola powodujący gorączkę krwotoczną i wirus dengi, który z kilku krajów tropikalnych rozwinął się na wszystkich kontynentach, z wyjątkiem Europy, a także nowe odmiany wirusa cholery.

Do tej listy należy dodać wirusy powodujące epidemie grypy, w tym ptasia grypa w latach (2003-2009), świńska grypa (2009-2010) oraz epidemia SARS (2002-2003), której skrót oznacza „zespół ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej”. Czy możemy więc być zaskoczeni, że pojawiła się kolejna epidemia SARS-CoV-2, która przyjęła charakter pandemiczny?

Wśród możliwych przyczyn i czynników sprzyjających rozprzestrzenianiu się patogenów i rosnącej liczbie zachorowań, wymienia się zarówno uwarunkowania biologiczne, takie jak wzrost odporności wielu bakterii na antybiotyki, demograficzne – związane ze starzeniem się ludności, której odporność jest coraz słabsza i osoby te są bardziej podatne na działanie patogenów, jak i uwarunkowania ekologiczne, które stwarzają sprzyjające warunki do rozwoju drobnoustrojów, w tym zaburzenie składu gatunkowego oraz zbliżenie ludzi i populacji zwierząt domowych do zwierząt przenoszących patogeny, oraz niekontrolowana produkcja i sprzedaż żywności, a także procesy urbanizacyjne powodujące duże zagęszczenie ludności.

Wskazuje się również na teorię higieniczną zakładającą, że poprawa warunków sanitarno-higienicznych i pasteryzacja spowodowały brak ekspozycji organizmu we wczesnym okresie rozwoju na otaczające drobnoustroje, co wiąże się z brakiem możliwości rozwinięcia prawidłowych mechanizmów odpowiedzi immunologicznej na mikroorganizmy środowiskowe i mniejszą odporność na infekcje. Tu mogą mieć swoje źródło choroby alergiczne, takie jak astma, atopowe zapalenie skóry i choroby autoimmunologiczne. Niewątpliwie, jest też wiele innych czynników, które nie zostały tu wymienione.

Jedna ekologia chorób zakaźnych jako „produkt uboczny” globalizacji

Autorka artykułu chce wskazać w szczególności na procesy globalizacyjne na świecie, które nałożyły się na wszystkie inne wyżej wymienione. Ważną składową tych procesów jest bardzo duże przemieszczanie się ludności i wymiana handlowa. Jako przykład można podać liczbę turystów na świecie w 2019 roku, która została oszacowana na poziomie 1,4 mld.

Ekologia integralna, o której pisze papież Franciszek w encyklice „Laudato si” wychodzi z założenia, że wszystko w świecie jest ze sobą powiązane. W tym kontekście szczególnym wyzwaniem są zaniedbania dotyczące stanu zdrowia i opieki zdrowotnej w wielu regionach świata, w tym w leczeniu chorób zakaźnych czy braku dostępu do pitnej wody.

Czy pozostaną „szarym łabędziem”, czyli mimo, że prawdopodobne, to ich nadejście wciąż będzie szokować, chociaż przewidywalne, to jednak nie do pomyślenia – nie jest jeszcze przesądzone. Kiedy pojawi się następna pandemia, w jakiej skali ogarnie świat i ile pochłonie ofiar, zależy teraz od nas, także szacownego grona pracowników oraz obecnych i przyszłych studentów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, której misją jest kształcenie liderów rozumiejących otaczający ich świat i podejmujących wyzwania przyszłości.

VSP MEDICAL SUPPLY
Ваш надежный друг и помощник

BOC Accredited Facility
731 Red Lion Road, Philadelphia, PA 19115
Tel.: 215-677-8770
Fax.: 215-677-8748

Бесплатная доставка на дом!

ПРЕДОСТАВЛЯЕМ ВАМ ПО РЕЦЕПТУ ВРАЧА ВСЕ СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ, ПРИБОРЫ И ПРИСПОСОБЛЕНИЯ ДЛЯ УХОДА ЗА БОЛЬНЫМИ

- Средства передвижения: костыли, ходунки и палочки
- Кислородные и дыхательные аппараты для использования на дому
- Аппараты для измерения давления и сахара в крови
- Диабетическая обувь, стельки, носки и чулки
- Лечебные пояса и наколенники из натуральной шерсти
- Регулируемые кресла-помощники

WEB: www.vspmedicalsupply.net
E-MAIL: vspupply@verizon.net

Expert Home Care, Inc.
Phone: 215-364-0340
Fax: 215-364-3918
1200 BUSTLETON PIKE, SUITE 14, FEASTERTVILLE, PA 19053

МЫ ДЕЙСТВИТЕЛЬНО ЭКСПЕРТЫ В СФЕРЕ ОБСЛУЖИВАНИЯ ПОЖИЛЫХ ЛЮДЕЙ НА ДОМУ

20 лет в бизнесе!

ТЕПЛО, ЧУТКОСТЬ, ВНИМАНИЕ И ВЫСОКИЙ ПРОФЕССИОНАЛИЗМ
ВСЕ ЭТО ВЫ НАЙДЕТЕ ТОЛЬКО У НАС!

CONVENIENT LOCATIONS

EZ STORAGE
С 1971 года в бизнесе
www.ezmini.com

- У вас слишком много вещей в доме?
- В вашем гараже не хватает места для автомобиля?
- Бизнес занимает ваш дом?
- Может быть вы собираетесь переезжать?

Нет проблем! Сравните наши цены и наши условия с тем, что могут предложить наши конкуренты. Мы уверены - вы убедитесь сами, что **EZ storage - лучший в бизнесе!**

FREE! 1 Month Storage | **FREE \$25 Wawa Gift Card*** | **FREE! Local Move-In Truck**

351 Red Lion Rd., Huntingdon Valley, PA 19006
215-938-9343 - redlion@ezmini.com

1800 Street Rd., Warrington, PA 18976
215-491-1600

289 DeKalb Pike, North Wales, PA 19454
215-699-6002 - montgomery@ezmini.com

36 E. Township Line Rd, Elkins Park, PA 19027 Cheltenham
215-379-1636 - elkinspark@ezmini.com

7425 State Rd., Philadelphia, PA 19136 Mayfair/Holmesburg
215-331-9398 - stateroad@ezmini.com

РЕМОНТ БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ
267-800-6976 Alex

- холодильники
- стиральные и сушильные машины
- электрические и газовые плиты
- посудомоечные машины

F&R APPLIANCES AND REPAIR
РЕМОНТ БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ

ХОЛОДИЛЬНИКИ
ГАЗОВЫЕ И ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ ПЛИТЫ
СТИРАЛЬНЫЕ И СУШИЛЬНЫЕ МАШИНЫ
ПОСУДОМОЕЧНЫЕ МАШИНЫ
GARBAGE DISPOSAL REPAIR
AND REPLACEMENT

267-670-6564 Феликс
WWW.FRAPPLIANCEREPAIR.COM

evo pool service

 В компанию по обслуживанию бассейнов требуются работники на следующие позиции:

- Pool maintenance technician
- Pool technician helper

Обязательно наличие прав
Также требуется офисный работник со свободным знанием английского языка
Больше информации по телефону:

(267) 300-1207

**АГЕНТСТВО ПО УХОДУ
ЗА ПОЖИЛЫМИ НА ДОМУ**

МЫ ПОЗАБОТИМСЯ О ВАС!
НАШИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ И ОПЫТНЫЕ
СПЕЦИАЛИСТЫ ОБЕСПЕЧАТ УХОД
ЗА БОЛЬНЫМИ. МЫ ДЕЛАЕМ САМЫЕ
СЛОЖНЫЕ ПЕРЕВЯЗКИ ПО ЛЕЧЕНИЮ РАН.
У НАС ОЧЕНЬ ВЫСОКИЙ ПРОЦЕНТ
ПО ЗАЖИВЛЕНИЮ РАН. С ПОМОЩЬЮ
КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ ТЕРАПЕВТОВ
ВЫ СМОЖЕТЕ БЫСТРО РЕАБИЛИТИРОВАТЬСЯ
ПОСЛЕ ГОСПИТАЛЯ.
ПОМОЩНИКИ ПО ДОМУ ПОМОГУТ ВАМ
С ТРУДНОСТЯМИ В ПОВСЕДНЕВНОЙ ЖИЗНИ.
У НАС ЕСТЬ ПРОГРАММА ДЛЯ ЖЕЛАЮЩИХ
УХАЖИВАТЬ ЗА СВОИМИ
РОДНЫМИ И БЛИЗКИМИ!

**СРОЧНО ТРЕБУЮТСЯ РАБОТНИКИ
ПО УХОДУ ЗА ПАЦИЕНТАМИ!
(BUCKS COUNTY AREA)
АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК НЕОБХОДИМ.
JOBS ARE AVAILABLE RIGHT NOW!
ИЩЕМ РУССКОЯЗЫЧНЫХ СОТРУДНИКОВ!**

Office 215-710-0515

Fax 215-710-0258

www.fidelityhh.com

Favorite Home Care

950 E Street Road, Unit L-1,
Southampton, PA, 18966
Phone: 267-839-0011, 267-754-0222
Fax: 215-355-4117

Favorite Home Care, LLC zawsze beda otaczac was wykwalifikowani opiekunowie ktorzy beda zajmowac sie wami i waszymi bliskimi.

Pomagamy w wypelnianiu dokumentow do nastepujacych programow:
**PAS, WAIWER, Option,
Jewish Family i Children Service.**

Organizujemy pomoc domowaa takze w instytucjach zdrowotnych dla kazdego wieku pacjenta. Przy pomocy programu PAS mozecie pomagac starszym rodzicom, krewnym albo znajomym. Oferujemy wynagrodzenie do **\$14** na godzine oraz dostepne benefity.

- Waiver programs
- Medicare and Medicaid
- Long-Term Care
- Jewish Family and Children's Service
- Personal Care
- Dementia and Alzheimer Care
- Physical Therapy
- Private Case

267-839-0011

Мы будемы sie toba opiekowac!

